

NOTY BIBLIOGRAFICZNE**Addenda 1998**

In 1998 appeared a special issue of the periodical "Biuletyn" published by the Institute of Philosophy and History of the Higher Pedagogical School in Częstochowa containing proceedings of the conference "Polish Tatars – History and Culture" held in Częstochowa in October 1992; ed. by Z. Jakubowski. "Biuletyn" 1998, No. 12/3, Instytut Filozoficzno-Historyczny, WSP w Częstochowie: M. Cetwiński, Tatarzy w legendach heraldycznych i genealogicznych [Tatars in Heraldic and Genealogic Legends], pp. 5-11; K. Warmińska, Tożsamość etniczna Tatarów polskich – zarys problematyki [Ethnic Identity of the Polish Tartars], pp. 12-21; A. Kołodziejczyk, Cmentarze muzułmańskie w Polsce [Muslim Cemeteries in Poland], pp. 22-36; J. Fałowski, Uwagi o sytuacji prawnej Muzułmańskiego Związku Religijnego w II Rzeczypospolitej [Notes on the Legal Situation of the Muslim Religious Society in the II Rzeczpospolita], pp. 37-46; A. Miśkiewicz, Tatarzy polscy jako przesiedleńcy po drugiej wojnie światowej [The Polish Tatars as Displaced Persons after the II World War], pp. 47-51; M.T. Żuk, Związki Tatarów polskich z muzułmańską społecznością ahmadijja w okresie II Rzeczypospolitej [Connections of Polish Tatars with the Muslim Society of Ahmadiyya during the II Rzeczpospolita], pp. 52-57; P. Stawiński, Uwagi o fundamentalizmie islamskim i jego funkcjonowaniu w świadomości Zachodu [Notes on the Islamic Fundamentalism and its Role in the Western Consciousness], pp. 58-66; G. Pietruszewska-Kobiela, W stronę korzeni—twórczość Selima Chazbijewicza [Towards the Roots—the Writings of Selim Chazbijewicz], pp. 67-71; D. Pabin, Współczesne środowiska tatarskie w Polsce [Contemporary Tatar Circles in Poland], pp. 72-73.

1999**Książki/Books**

Drozd A., Arabskie teksty liturgiczne w przekładzie na język polski XVII wieku [Arabic Liturgical Texts in the Polish Translation], "Dialog", Warszawa 1999, 192 pp. The book is devoted to the liturgical texts of Polish-Lithuanian Tatars from XVII C. written in Polish in Arabic characters. The material of the study are the *ḥuṭbas* (sermons) from a *hamail* (prayer-book) preserved in the Library of the University of St Petersburg. The book, which contains linguistic and translational analysis of these texts, consists of two main parts. Part One: Wprowadzenie historycznoliterackie i językowe [Historic, literary and linguistic Introduction]: Geneza przekładu—inspiracje i uwarunkowania [The origins of the translation—inspirations and conditions]; Znajomość języków wschodnich wśród Tatarów w Rzeczypospolitej [The knowledge of Oriental languages among the Tatars of Rzeczypospolita]; Pochodzenie orientalnej zawartości piśmiennictwa tatarskiego [Origins of Oriental contents of Tatar writings]; Tłumaczenie liturgii—zasób tekstów i charakterystyka źródeł [The translation of Liturgy—fund of texts and description of sources]; Chutby [Khutbas]; Part Two: Zagadnienia gramatyczne [Grammatical problems].

Drozd A., Dziekan M.M., Majda T., Meczety i cmentarze Tatarów polsko-litewskich [Mosques and Cemeteries of Polish-Lithuanian Tatars], "Katalog zabytków tatarskich. Tom II", Res Publica Multiethnica, Warszawa 1999, 101 pp. + il. The book is the second volume of the Catalogue of Tatar Monuments and is devoted to the mosques and cemeteries of Polish-Lithuanian Tatars. It contains over 300 illustrations with detailed descriptions (including transcription and translation of the inscriptions) from 34 cities and villages in Poland, Lithuania and Byelorussia. The catalogue is preceded by an Introduction covering four articles: Religia Tatarów polsko-litewskich [The Religion of Polish-Lithuanian Tatars] (M.M. Dziekan), Meczety tatarskie [Tatar Mosques] (A. Drozd), Cmentarze tatarów polsko-litewskich [Cemeteries of Polish-Lithuanian Tatars] (A. Drozd), Meczety i parafie muzułmańskie na ziemiach Rzeczypospolitej [Mosques and Muslim Parishes in Rzeczypospolita] (A. Drozd).

Dumin S., Herbarz rodzin tatarskich Wielkiego Księstwa Litewskiego [Armorial of the Tatar Families of Great Duchy of Lithuania], Związek

Tatarów Polskich, Gdańsk 1999, 232 pp. The book contains drawings and descriptions of over 90 armorial bearings used by Polish-Lithuanian Tatars with detailed notes on the history of Tatar families.

Górska E., Skoczek M., Hasan A., *Dydaktyka języka arabskiego [Didactics of Arabic Language]*, "Dialog", Warszawa 1999, 563 pp. A manual of the Arabic language written by experienced teachers of Arabic from the Jagiellonian University in Cracow. This is a presentation of a new method of learning Arabic on the academic level with texts and audio-cassettes.

Guliński S., *Alewizm i bektaszyzm. Historia i rytuał [Alevi and Bektashi. History and Ritual]*, "Nomos", Kraków 1999, 156 pp. An outline of history of Alevi sect in Islam and the sufi Bektashi movement in Turkey from its beginnings till XX C. The book contains also a detailed description of Alevi ritual of cem' (ayn-y cem').

Islam a demokracja [Islam and Democracy], ed. by A. Mrozek-Dumanowska, ASKON, Warszawa 1999, 179 pp: A. Mrozek-Dumanowska, *Wstęp [Introduction]*, pp. 5-7; A. Mrozek-Dumanowska, *Islam i demokracja [Islam and Democracy]*, pp. 9-39; J. Wronecka, *Rodzime elementy demokracji w świetle źródeł arabskich. Kryzys czy odnowa współczesnej myśli arabsko-muzułmańskiej? [Native elements of democracy in the light of Arabic sources. Crisis or renewal of contemporary Arabo-Islamic thought?]*, pp. 40-75; A. Mrozek-Dumanowska, *Obrona praw człowieka czy jego zniewolenie? Ruch odnowy islamu a demokracja [Defense of human rights or subjugation of the man? The Movement of Islamic renewal and democracy]*, pp. 76-102; B. Iwasiów-Pardus, *Swobody demokratyczne w konstytucjach wybranych państw arabskich [Democratic liberties in the constitutions of chosen Arabic states]*, pp. 103-124; P. Lewicka, *Demokratyzacja w świecie islamu na przykładzie wyborów parlamentarnych [Democratisation in the Islamic World in the light of parliamentary elections]*, pp. 125-158; B. Nitecka-Jagiełło, *Polityczne kontakty Wschód-Zachód a idea demokracji [Political contacts between the East and the West in the contexts of the idea of democratisation]*, pp. 159-179.

Jamsheer H.A. [ed.] *Konflikt bliskowschodni. Zbiór dokumentów [Near Eastern Conflict. Selected Documents]*, Wyższa Szkoła Studiów Międzynarodowych w Łodzi, Łódź 1999, 79 pp. The book contains a selection of documents concerning the Palestinian problem from the

Balfour Declaration (2.11.1917) till the American project of the Declaration of Principles (may 1993). The Selection is preceded by an Introduction depicting shortly the history of Palestinian-Israeli problem.

Kapiszewski A., *Native Arab Population and Foreign Workers in the Gulf States*, Universitas, Kraków 1999, 300 pp. "This book investigates the problems of development experienced by the countries of the Gulf Cooperation Council (...) The author focuses on the sensitive issue of the large numbers of immigrants in these states (...) The non-common multi-disciplinary approach distinguishes Kapiszewski's work among other publications of this kind. It also represents the highest standard of scholarship (...). It is the first book written on this subject by the Polish author, and one of very few existing works that deal with these issues." (From a review by J. Zdanowski—quoted after the text on the cover of the book).

Kościelniak Krzysztof, ks., *Złe duchy w Biblii i Koranie. Wpływ demonologii biblijnej na koraniczne koncepcje szatana w kontekście oddziaływań religii starożytnych* [The Influence of Biblical Demonology on the Qur'anic Concepts of Satan in the Context of the Interaction of Ancient Religions], Wydawnictwo "UNUM", Kraków 1999, 446 pp. "This study shows the complex process whereby the Biblical ideas on demonology reached the Koran. But it also goes further, to show Muhammad's need to adopt the Biblical concept of demonology to an appropriate explication of monotheism and dualism while at the same time steering clear of dangerous extremities. The demonology drawn from the Bible, albeit not from its canonical parts, and adopted by the Koran, goes a long way in meeting these requirements. To a certain extent this fact also points in the direction of the general aspects in Biblical demonology." (Quoted from the Summary, *ibid.*, pp. 439-440).

Madeyska D., *Historia świata arabskiego. Okres klasyczny od starożytności do roku 750* [A History of the Arab World. The Classical period from ancient times until 750], Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 1999, 271 pp. A History of the Middle East from ancient times (Sumer, Babylon, Egypt, Ancient North Africa) through the history of the Arabs in pre-Islamic period (Arabian Peninsula) until the fall of Umayyad caliphate.

Rogacki T., *Egipt 1798-1801* [Egypt 1798-1801], Dom Wydawniczy Bellona, Warszawa 1999, 231 pp. A first in Polish historiography detailed

description of Napoleon Bonaparte's expedition to Egypt with special attention to the military aspect of the campaign.

Szyborski W., *Zatoka Perska. Problemy stabilizacji* [Persian Gulf. Problems of Stabilisation], Wydawnictwo Wers, Bydgoszcz 1999, 215 pp. A political study of the situation in the Persian Gulf region. The book contains of 6 chapters: 1. *Zatoka Perska jako subregion w stosunkach międzynarodowych* [Persian Gulf as a sub-region in international relations]; 2. *Rola mocarstw* [The role of the Great Powers]; 3. *Regionalne aspekty bezpieczeństwa* [Regional aspects of security]; 4. *Wojna o Kuwejt* [The Kuwaiti war]; 5. *Kryzys iracki* [Iraqi crisis]; *Perspektywy stabilizacji* [The perspectives of stabilization].

Tadeusz Kowalski 1889-1948. *Materiały z Posiedzenia Naukowego PAU w dniu 19 czerwca 1998 r.*, PAU, Kraków 1999, 82 pp. Proceedings of the conference held in Cracow in June 1998 to honor memory of Prof. T. Kowalski, an outstanding Polish Orientalist. In contains following papers: A. Zaborski, *Tadeusz Kowalski—pierwszy i ostatni nowoczesny orientalista polski* [Tadeusz Kowalski: Poland's first and last modern Orientalist], pp. 9-18; P. Hübner, *Tadeusza Kowalskiego koncepcja organizacji nauki polskiej po drugiej wojnie światowej* [Tadeusz Kowalski's concept of the organization of Polish science and scholarship after the Second World War], pp. 19-28; E. Dziurzyńska, *Podróże naukowe Tadeusza Kowalskiego w świetle materiałów archiwalnych* [Tadeusz Kowalski's scholarly expeditions in the light of archival materials], pp. 29-53; A. Sulimowicz, *Wpływ Tadeusza Kowalskiego na rozwój życia kulturalnego i społecznego w Łucku i Haliczu* [The Impact of Tadeusz Kowalski on the development of cultural life in Łuck and Halicz], pp. 55-61.; K. Kowalski, *Tadeusz Kowalski—oczami syna* [Tadeusz Kowalski in the eyes of his son], pp. 63-66; A. Kowalska-Lewicka, *Tadeusz Kowalski w oczach córki* [Tadeusz Kowalski in the Eyes of his Daughter], pp. 67-78.

Warمیńska K., *Tatarzy polscy. Tożsamość religijna i etniczna* [Polish Tatars. Religious and Ethnic Identity] "Universitas", Kraków 1999, 238 pp. A monograph devoted to the problems of cultural, religious and social identity of Polish-Lithuanian Tatars, a small minority living in Poland, Lithuania and Byelorussia; written from the sociological point of view.

Artykuły/Articles

Abdalla M., Chleb w asyryjskich źródłach pisanych i folklorze dawniej i dziś, [Bread in Assyrian written sources and folklore—past and present] “Przegląd Orientalistyczny” 1999, No. 1-2, pp. 103-113.

Danecki J., Mahomet: Prorok islamu [Mahomet, the Prophet of Islam], in: Wielkie postacie Orientu, ed. by S. Godziński, Warszawa 1999, pp.41-49.

Danecki J., O słownikach klasycznego języka arabskiego. Uwagi na marginesie Wörterbuch der Klassischen Arabischen Sprache Manfreda Ullmanna [On the dictionaries of Classical Arabic Language. Notes on the margins of Manfred Ullmann’s Wörterbuch der Klassischen Arabischen Sprache], “Semiosis Lexicographica” 1, Warszawa 1999, pp. 13-21.

Dziekan M.M., Krajobraz z półksiężycem (o Tatarach polskolitewskich) [A Landscape with the Crescent (On Polish-Lithuanian Tatars)], “Lithuania” 1999, No. 1-2, pp. 155-157.

Janabi H., Wygnanie w literaturze arabskiej [Exile in Arabic Literature], “Graffiti” 1999, No. 3, s. 14-19.

Khatib, Al-, M., PROTA—amerykańskie przekłady literatury arabskiej [PROTA—American Translations of Arabic Literature], “Przegląd Orientalistyczny” 1999, No. 3-4, pp. 301-304.

Knopek J., Polskie wychodźstwo w Algierii do początku XX w. [The Polish Emigration in Algeria until the Beginning of 20th Century], “Przegląd Orientalistyczny” 1999, No. 3-4, pp. 163-176.

Lewicka P. [sygn. Barancewicz-Lewicka P.], Uwagi o biografii sułtana Kala’una pióra Szafi’ego b. ‘Ali [Remarks on Biography of Sultan Qala’oun by Shafi’ b. ‘Ali], “Przegląd Orientalistyczny” 1999, No. 1-2, pp. 113-119.

Machut-Mendecka E., The Individual and the community in Arabic Literary Autobiography, “Arabica” 1999, vol. 66, fasc. 3-4, pp. 510-522.

Madeyska D., Slave Soldiers in Islam, “Rocznik Orientalistyczny” 1999, vol. 52, fasc. 2, pp. 61-74.

Nalborczyk A., Austriackie publikacje o muzułmanach [Recent Austrian Publications on Islam], “Przegląd Orientalistyczny” 1999, No. 1-2, pp. 119-1123.

Nazmi A., Ekonomiczne przyczyny konfliktu chazarsko-arabskiego w VII, VIII i IX wieku [Economic Reasons of the Khazar-Arab Conflict in the 7th-9th Centuries], “Przegląd Orientalistyczny” 1999, No. 3-4, pp. 292-296.

Sierakowska-Dyndo J., Sacrum i profanum w tradycji Pasztunów [Sacrum and Profanum in Pashtun Tradition], “Orient wczorajszy—Orient

dzisiejszy ("Acta Asiatica Varsoviensia" No. 12"), Wydawnictwo Naukowe ASKON, Warszawa 1999, pp. 47-54.

Skarżyńska-Bocheńska K., Trzy ojczyzny wygnańca. Studium poezji Adonisa [The Three Homelands of an Outcast. A Study in the Poetry of Adonis], "Przegląd Orientalistyczny" 1999, No. 1-2, pp. 23-41.

Smolińska I.E., Post i abstynencja w ortodoksyjnym Kościele koptyjskim [Fasting and Abstinency in Orthodox Coptic Church], "Przegląd Orientalistyczny" 1999, No. 3-4, pp. 247-259.

Stępiak M., La francophonie et la littérature maghrébine, "Rocznik Orientalistyczny" 1999, vol. 52, fasc. 2, pp. 75-94.

Śliwiński K., Muzułmanie polscy [Polish Muslims], "Przegląd Orientalistyczny" 1999, No. 3-4, pp. 311-314.

Wróblewski B., Współpraca ZSRR i Egiptu w początkowym okresie rządów prezydenta As-Sadata (28.09.1970-25.05. 1971) [Cooperation between the USSR and Egypt in the First Period of Aa-Sadat's Presidency (28.09.1970-25.05.1971)], "Przegląd Orientalistyczny" 1999, No. 3-4, pp. 195-211.

Zdanowski J., Plemiona, chiefdomy i państwa na muzułmańskim Bliskim Wschodzie. Interpretacja badań i polemik [Tribes, Chiefdoms and States in the Muslim Middle East. Anthropological and Historical Models], "Orient wczorajszy—Orient dzisiejszy" ("Acta Asiatica Varsoviensia" No. 12), Wydawnictwo Naukowe ASKON, Warszawa 1999, 55-83 pp.

Zdanowski J., Some Remarks on Islamic Welfare: the Case of the Wahhabi State, "Hemispheres" 1999, No 14, pp. 103-114.

Recenzje/Reviews

Dziekan M.M. [ed.], Jak modlą się muzułmanie, "Rocznik Orientalistyczny" 1999, vol. 52, fasc. 2, pp. 132-135 (J. Kacprzak).

Dziekan M.M., Polacy a świat arabski, Gdańsk 1998, "Przegląd Orientalistyczny" 1999 No. 1-2, pp. 143-144 (B. Wrona).

Gombár E., Uvod do dejin islámskych zemi, Praha 1994, "Przegląd Orientalistyczny" 1999, No. 3-4, pp. 324-326 (M.M. Dziekan).

Heikal M., Secret Channels. The Inside Storey of the Arab-Israeli Peace Negotiations, London 1996, "Przegląd Orientalistyczny" 1999, No. 3-4, pp. 327-331 (H.A. Jamsheer).

Jamsheer H.A., Ibn Chaldun (1332-1406). Muqaddima—historia—historiozofia, Łódź 1998, "Przegląd Orientalistyczny" 1999, No. 3-4, pp. 326-327 (M.M. Dziekan).

Landa R.C., *Islam w historii Rosji*, Moskwa 1995, "Przegląd Orientalistyczny" 1999, No. 1-2, pp. 147-149 (K. Strachota).

Machut-Mendecka E., *Główne kierunki rozwojowe dramaturgii arabskiej*, Warszawa 1992; *The Art. of Arabic Drama. A Study in Typology*, Warszawa 1997, "Przegląd Orientalistyczny" 1999, No. 3-4, pp. 322-324 (M.M. Dziekan).

Sierakowska-Dyndo J., *Granice wyobraźni politycznej Afgańczyków*, Warszawa 1998, "Przegląd Orientalistyczny" 1999, No. 3-4, pp. 331-333 (B. Składanek).

Solé R., *Les savants de Bonaparte*, Paris 1998, "Przegląd Orientalistyczny" 1999, No. 3-4, pp. 320-322 (A. Dembska).

Przekłady/Translations

Boulus, Sargon, *Po bólu* [After Pain], *Pani cienia* [The Lady of Shadow], *Sen mojego ojca* [My Father's Dream], *Ścieżka początku i końca* [The Path of the Beginning and the End], "Graffiti" 1999, No. 3, p. 6-7 (M.M. Dziekan).

Dammu, Jean, *Wiersze* [Poems], "Przegląd Orientalistyczny" 1999, No. 3-4, pp. 212, 220, 224 (M. Dziekan).

Księga znaczeń. Muzułmańskie hikmy o Bogu i ludziach. Myśli [The Book of Meanings. Muslim Hikmas on the God and the People], "Verbinum", Warszawa 1999, 131 pp., transl. and selected by M.M. Dziekan.

Laibi, Szakir, *Drzwi* [The Door], ***, "Graffiti" 1999, No. 3, p. 8 (H. Janabi).

Madani, Izz ad-Din, *Opowiadania* [Short Stories], "Przegląd Orientalistyczny" 1999, No. 1-2, 85-96 pp. (P. Łukaszewska).

Mahomet. *O małżeństwie, kupcach i dobrym wychowaniu* [On Marriage, Merchants and Good Manners], transl. and introduced by J. Kozłowska, "Dialog", Warszawa 1999, 87 pp.

Mattawa, Khaled, *Dorastając z katalogiem Sears'a w Bengazi* [Growing with the Sear's Catalogue in Benghazi], *Libia* [Lybia], *Atta* [Atta], *Aspiracje* [Aspirations], "Graffiti" 1999, No. 3, p. 9-10 (H. Jankowska)

Nasser, Amjad, *Wygnanie* [Banishment], *Przeszłość* [The Past], *Samotność (1)*, *Samotność (2)* [Solitude 1, 2], *Wieczorem w kawiarni* [In CafZ in the Evening], "Graffiti" 1999, No. 3, p. 11-12 (H. Jankowska).

Rahbi, ar-, Saif, *Miłość* [Love], *Ołówek i szubienica* [Pencil and Gallows], *Nasz stary dom* [Our Old House], *Kroki* [Steps], "Graffiti" 1999, No. 3, p. 5 (H. Jankowska).

Shafiq, Hashem, Miedziany archipelag [Copper Archipelago], Dom Kafki, [Kafka's House]"Graffiti" 1999, No. 3, p. 13 (H. Janabi).

Shafiq, Hashem, Śnieg [Snow], Dziedzictwo [Heritage], "Graffiti" 1999, No. 3, p. 13 (M.M. Dziekan).

Książki o islamie i świecie arabskim tłumaczone na polski z języków obcych/Books on Islam and the Arab World translated into Polish

Cook M., Mahomet [Muhammad], transl. from English by B.R. Zagórski, Prószyński i S-ka, Warszawa 1999, 143 pp.

Jaber, H., Hezbollah. Walka i zemsta [Hezbollah: born with a vengeance], transl. from English by J. Kozłowski, "Rytm", "Bellona", Warszawa 1999, 199 pp.

Mejcher H., Synaj, 5 czerwca 1967. Zarzewie konfliktów na Bliskim Wschodzie [Sinai, 5 Juni 1967. Krisenherd Naher und Mittleren Osten], transl. from German by M. Wilczyńska, Wydawnictwo Adamantan, Warszawa 1999, 333 pp.

prepared by Marek M. Dziekan